

Στάση και Συμπεριφορά των Ευρωπαϊών Οδηγών και άλλων Μετακινουμένων απέναντι στην Οδική Ασφάλεια

Ε. Παπαδημητρίου, Α. Θεοφιλάτος, Γ. Γιαννής

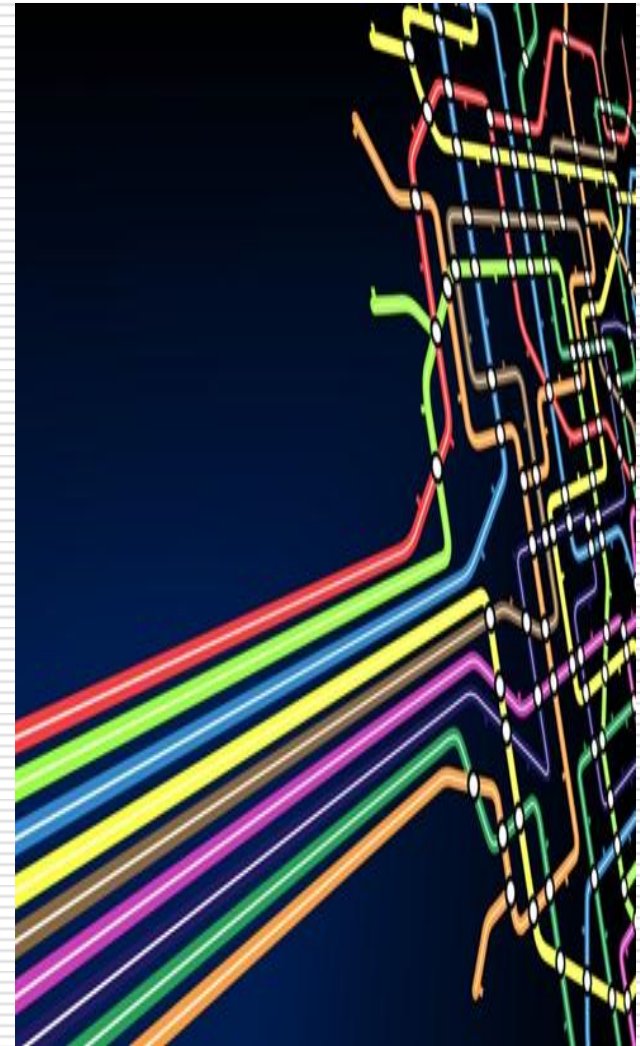


Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ

6ο Διεθνές Συνέδριο για την Έρευνα στις Μεταφορές στην Ελλάδα
Σύλλογος Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων, Ινστιτούτο Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων Μεταφορών
Θεσσαλονίκη, 18 Οκτωβρίου 2013

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

- ❑ Εκτενής η βιβλιογραφία σχετικά με τις αντιλήψεις και τη δηλωθείσα συμπεριφορά των χρηστών του οδικού δικτύου (Iversen, 2004; Iversen and Rundmo, 2012; Steg and van Brussel, 2009; Cheng et al., 2011 κλπ.)
- ❑ Εξετάζονται τόσο οδηγοί Ι.Χ. όσο και άλλοι μετακινούμενοι.
- ❑ Οι περισσότερες έρευνες επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες ηλικιακές ή πληθυσμιακές ομάδες.
- ❑ Ελάχιστες εξετάζουν αρκετά μεγάλο και αντιπροσωπευτικό δείγμα πληθυσμού.



Στόχος Εργασίας

- ❑ Βασίζεται στην πανευρωπαϊκή έρευνα SARTRE-4.
- ❑ Στοχεύει στο να παρουσιάσει περιληπτικά μερικά από τα κυριότερα ευρήματα της έρευνας.
- ❑ Να συγκρίνει τα αποτελέσματα από διαφορετικές χώρες.
- ❑ Να προσφέρει πολύτιμες διαπιστώσεις και να εξάγει χρήσιμα συμπεράσματα στις αντιλήψεις του κοινού πάνω σε καίρια ζητήματα οδικής ασφάλειας.



Η έρευνα SARTRE-4

- ❑ Η πανευρωπαϊκή έρευνα SARTRE-4 εξετάζει τη στάση και τις αντιλήψεις των ευρωπαίων χρηστών της οδού απέναντι στην οδική ασφάλεια.
- ❑ Είναι βασισμένη σε προσωπικές συνεντεύξεις.
- ❑ Εξετάστηκαν 21,280 συνολικά άτομα μέσω προσωπικών συνεντεύξεων από 18 ευρωπαϊκές χώρες (και το Ισραήλ).
- ❑ Πραγματοποιήθηκε από το Νοέμβριο του 2010 ως το Φεβρουάριο του 2011.



Συμμετέχοντες

ΟΔΗΓΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΙΧ)



Κάτοχοι άδειας οδήγησης και ενεργοί οδηγοί τους τελευταίους 12 μήνες

ΟΔΗΓΟΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΔΙΚΥΚΛΩΝ (ΜΔ)



Κάτοχοι άδειας οδήγησης (άνω των 250 κ εκ.) και ενεργοί οδηγοί τους τελευταίους 12 μήνες

ΆΛΛΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΙ (ΑΜ)



Άτομα που κυρίως χρησιμοποιούν άλλα μέσα μετακίνησης (εκτός αυτοκίνητα και μηχανοκίνητα δίκυκλα) τους τελευταίους 12 μήνες

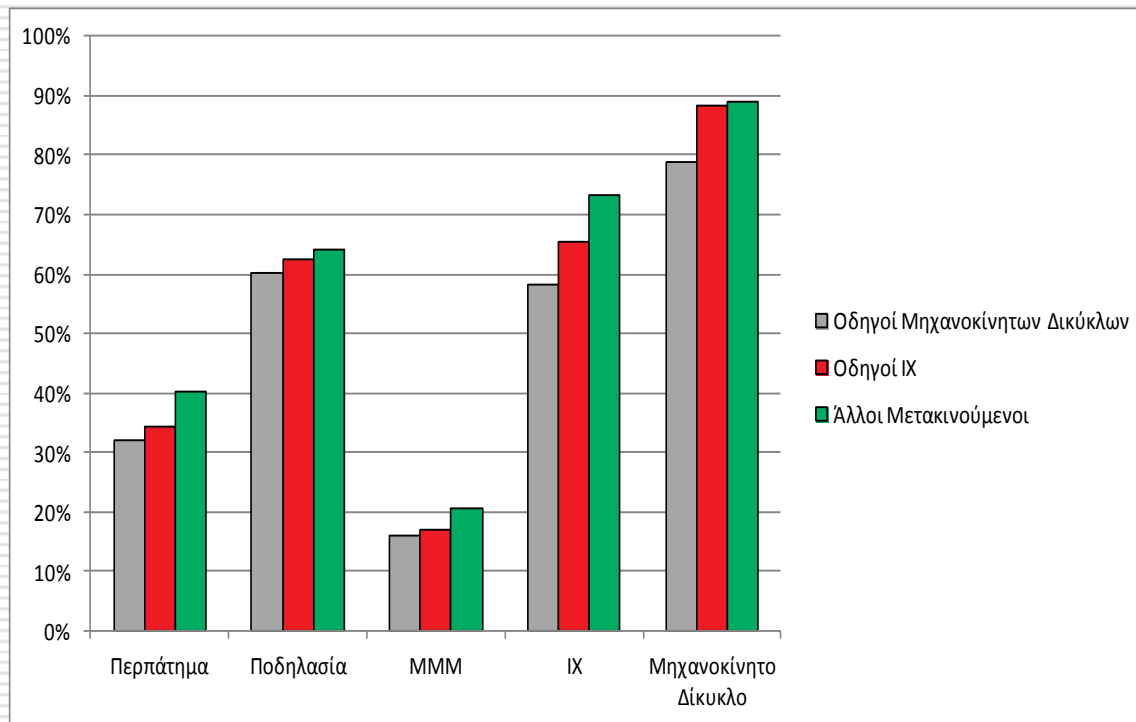
Είναι ασφαλείς οι οδοί;

- ❑ Μόνο το 60% των οδηγών αυτοκινήτων από τους ερωτώμενους, δήλωσε ότι αισθάνεται πολύ ή αρκετά ασφαλής.
- ❑ Ο αριθμός είναι ακόμη χαμηλότερος μεταξύ των οδηγών μηχανοκίνητων δικύκλων και των λοιπών χρηστών του οδικού δικτύου.
- ❑ Οι περισσότεροι θεώρησαν ασφαλείς τις οδούς σε χώρες όπως η Ολλανδία, η Σουηδία, η Γερμανία και η Φινλανδία.
- ❑ Τα χαμηλότερα ποσοστά προήλθαν από την Ελλάδα, την Πολωνία, την Ουγγαρία και τη Σλοβενία.



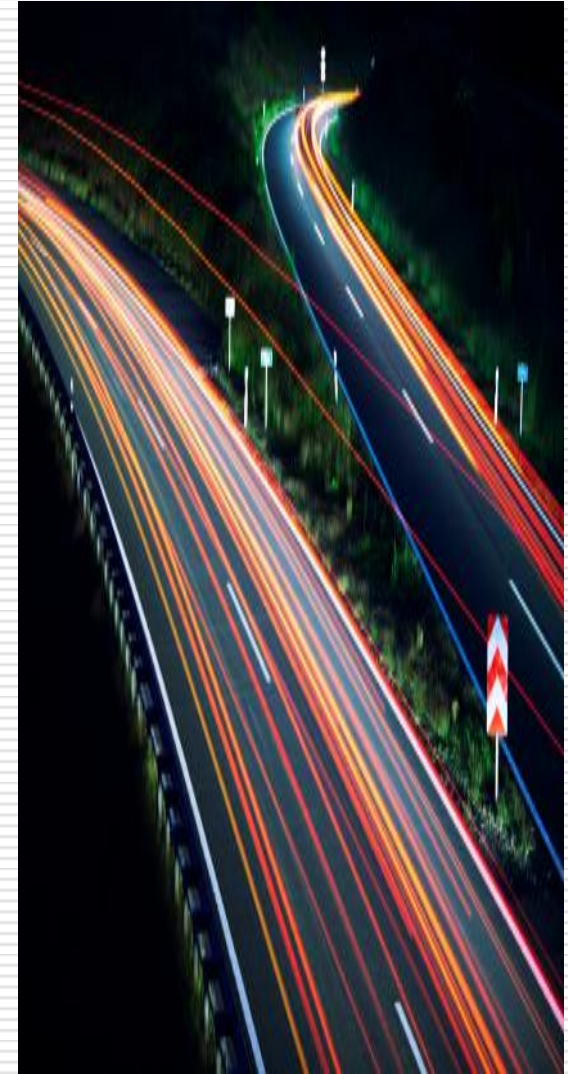
Αντιληπτή Επικινδυνότητα και Τρόπος Μετακίνησης

- Αντίληψη κινδύνου για διάφορους τρόπους μετακίνησης (πολύ + αρκετά επικίνδυνος).
- Ο πιο επικίνδυνος τρόπος μετακίνησης σε όλες τις χώρες είναι η χρήση μοτοσυκλέτας ενώ το περπάτημα ως ο λιγότερο επικίνδυνος.



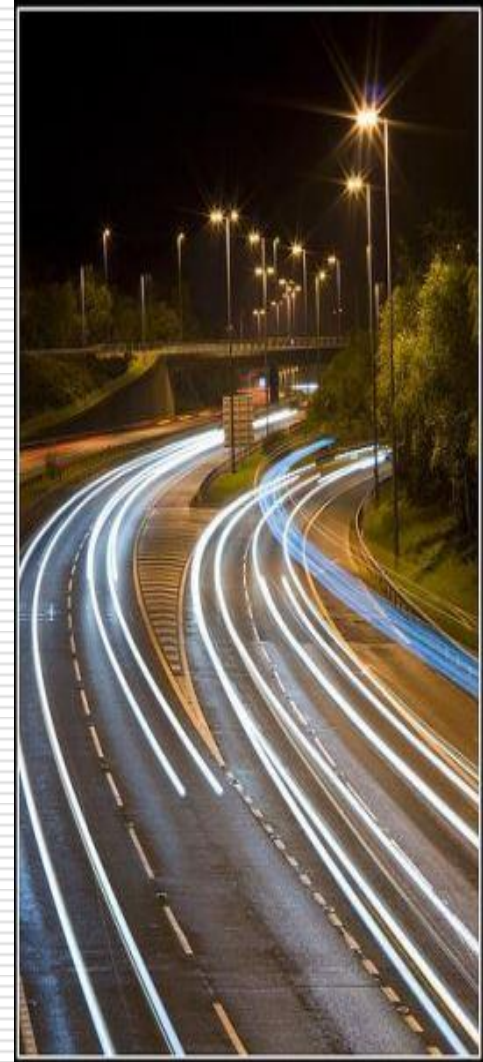
Στάση Απέναντι στην Υπερβολική Ταχύτητα

- ❑ Παρατηρείται θετική στάση απέναντι στην υπερβολική ταχύτητα.
- ❑ Πλεονεκτήματα θεωρούνται το χρονικό όφελος και η ευχαρίστηση.
- ❑ Περίπου 50% των οδηγών ΙΧ έκριναν ότι οι άλλοι αναπτύσσουν υπερβολική ταχύτητα σε αυτοκινητοδρόμους ενώ το 38% σε κατοικημένες περιοχές.
- ❑ Περίπου 70% των οδηγών δικύκλων θεωρεί ότι μεγάλο ποσοστό δικυκλιστών αναπτύσσει υπερβολική ταχύτητα σε αυτοκινητοδρόμους, μεγάλες αστικές οδούς και αγροτικές οδούς ενώ το 41% θεωρεί το ίδιο σε κατοικημένες περιοχές.



Επιτήρηση Ορίων Ταχύτητας

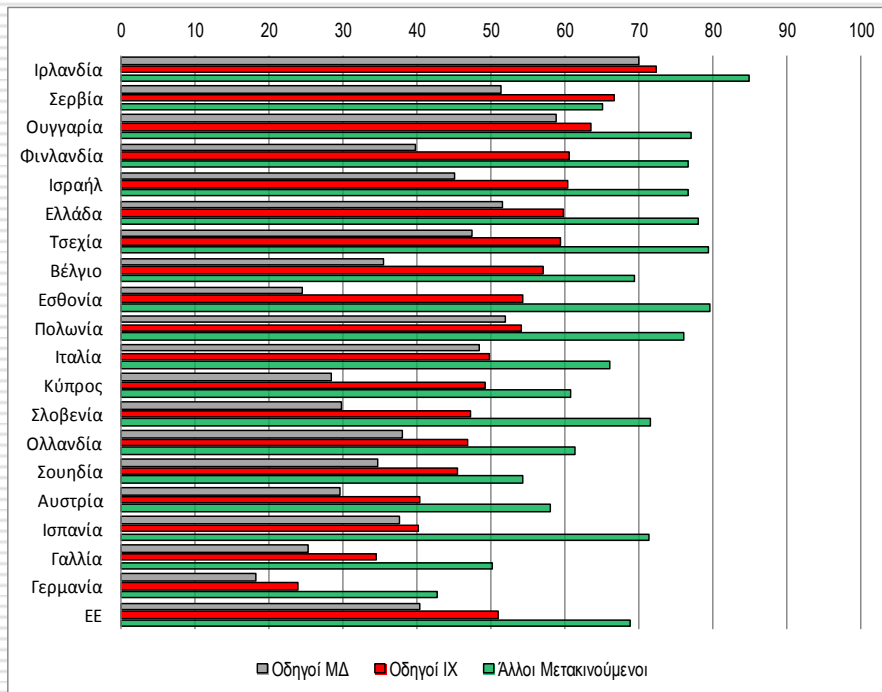
- ❑ Γενικά, οι οδηγοί ΙΧ και μηχανοκίνητων δικύκλων εκτιμούν ως μικρό τον κίνδυνο να ελεγχθούν για υπερβολική ταχύτητα.
- ❑ Οι οδηγοί στην Ολλανδία ήταν εκείνοι με τη μεγαλύτερη εκτιμώμενη πιθανότητα να λάβουν πρόστιμο, ενώ στην Ελλάδα εκείνοι με τη μικρότερη.
- ❑ Τα πρόστιμα ήταν συχνότερα στους άνδρες, σε ηλικίες 25-34 ετών καθώς στους χρήστες ΙΧ και μηχανοκίνητων δικύκλων με ισχυρούς κινητήρες.
- ❑ Οδηγοί από χώρες με μεγάλο αριθμό/πυκνότητα καμερών ελέγχου ταχύτητας, (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία Ολλανδία) ανέφεραν το υψηλότερο επίπεδο επιτήρησης.



Μείωση της Ταχύτητας (1)

Ποσοστό υποστήριξης μέτρων ελέγχου της ταχύτητας ανά χώρα για οδηγούς ΙΧ, μηχανοκίνητων δικύκλων (ΜΔ), άλλους μετακινούμενους.

□ Μεγάλες διαφοροποιήσεις στα επίπεδα της υποστήριξης του κοινού από χώρα σε χώρα.

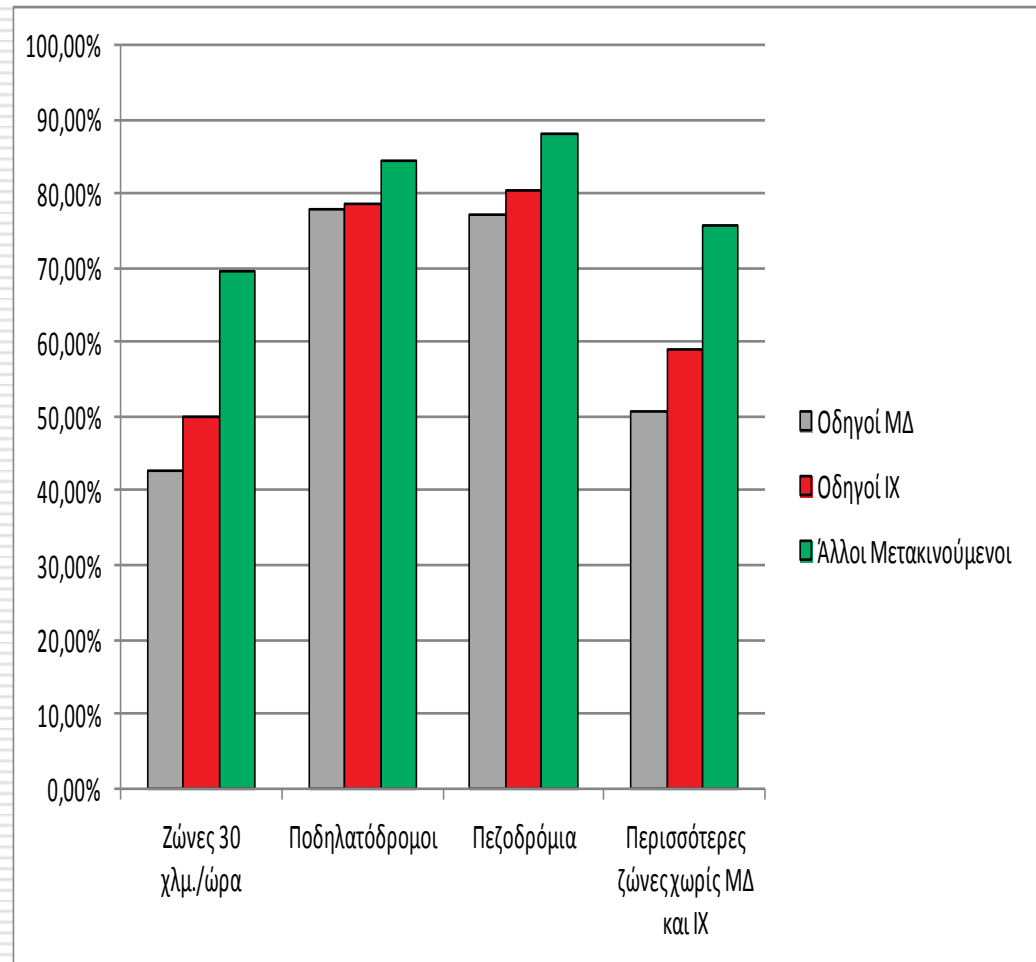


□ Τα χαμηλότερα ποσοστά υποστήριξης καταγράφονται σε χώρες που διαθέτουν ήδη έντονη παρουσία σταθερών και κινητών συστημάτων καμερών για τον έλεγχο της ταχύτητας.



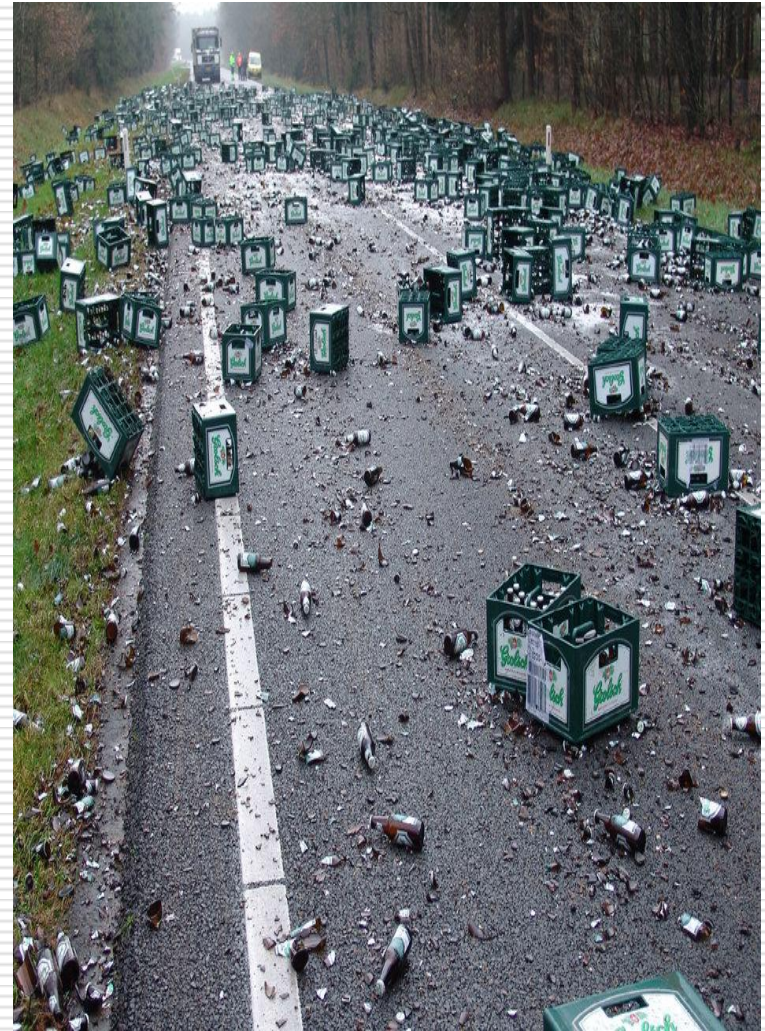
Μείωση της Ταχύτητας (2)

- Οι περισσότεροι συμμετέχοντες φαίνεται πως υποστηρίζουν μέτρα για την επίτευξη ηπιότερης κυκλοφορίας.
- Οι πιο θετικά διακείμενοι είναι όσοι δεν οδηγούν, οι οδηγοί που διανύουν λιγότερα από 1.000 χλμ. ετησίως, οι γυναίκες, οι άνω των 55 ετών και οι κάτοικοι πόλεων με πληθυσμό έως 100.000.



Στάση Απέναντι στο Αλκοόλ (1)

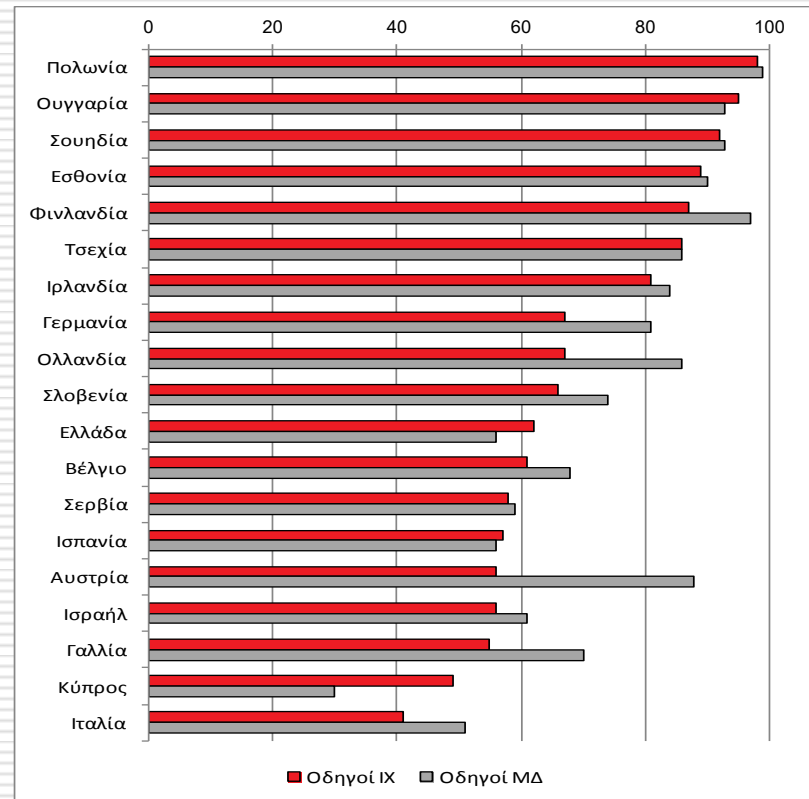
- ❑ Ορισμένοι ευάλωτοι χρήστες της οδού υποτιμούν την επίδραση του αλκοόλ στα οδικά ατυχήματα.
- ❑ Οι άνδρες οδηγοί ΙΧ έχουν περισσότερες πιθανότητες να οδηγήσουν υπό την επήρεια αλκοόλ από τις γυναίκες.
- ❑ Λιγότερο συχνή στους οδηγούς μηχανοκίνητων δικύκλων.
- ❑ Ένα 23% όμως εξακολουθεί να οδηγεί υπό την επήρεια έστω μικρής ποσότητας αλκοόλ.
- ❑ Συχνότερη στις χώρες του Νότου.



Στάση Απέναντι στο Αλκοόλ (2)

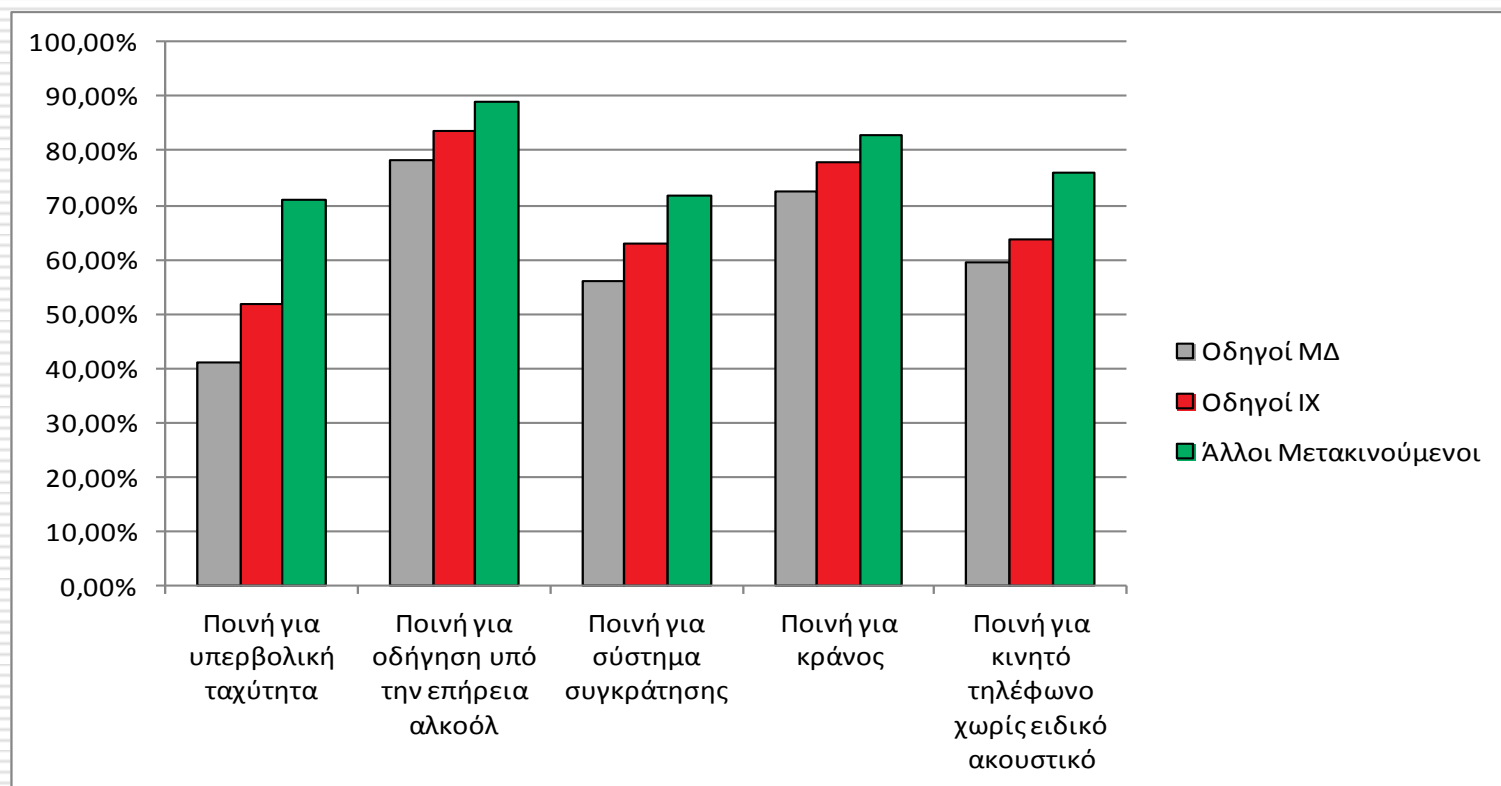
- ❑ Οι κάτοικοι χωρών με όριο 0,2 g/l δεν οδηγούν συχνότερα υπό την επήρεια αλκοόλ από τους κατοίκους χωρών με όριο 0.
- ❑ Οι κάτοικοι χωρών με όριο 0,5 g/l οδηγούν συχνότερα υπό την επήρεια αλκοόλ.
- ❑ Το 13% των οδηγών διάκειται θετικά προς τη μείωση του νόμιμου ορίου και το 46% υποστηρίζει το μηδενικό όριο.
- ❑ Συνολικά το 83% υποστηρίζει συστημάτων παρεμπόδισης της οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ.

Τον τελευταίο μήνα πόσες φορές οδήγησατε αυτοκίνητο/μηχανοκίνητο δίκυκλο (ΜΔ) έπειτα από κατανάλωση έστω μικρής ποσότητας αλκοόλ;»
Ποσοστό που απάντησε «ποτέ.»



Εφαρμογή Αυστηρότερων Ποινών

- Βαθμός συμφωνίας με την αυστηροποίηση των ποινών των οδηγών ΙΧ, των οδηγών μηχανοκίνητων δικύκλων (ΜΔ) και των άλλων μετακινούμενων (συμφωνώ πολύ + συμφωνώ).



Φιλικός προς το περιβάλλον τρόπος μετακίνησης

- ❑ Μεγάλες διακυμάνσεις στη χρήση ποδηλάτου.
- ❑ Τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στην Ολλανδία, στη Γερμανία και στην Τσεχία.
- ❑ Τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ελλάδα, στο Ισραήλ και στην Κύπρο.
- ❑ Το 56% των πεζών επικαλέστηκε την ανάγκη σωματικής άσκησης και το 53% οικονομικούς λόγους.
- ❑ Πολλοί πεζοί χρησιμοποιούν συχνά και άλλα μέσα μεταφοράς για τις καθημερινές τους μετακινήσεις.



Συμπεράσματα (1)

- ❑ Η έρευνα SARTRE συμβάλλει στην πληροφόρηση ερευνητών, αρμοδίων και όλων των εμπλεκομένων φορέων σχετικά με τους κινδύνους της οδικής κυκλοφορίας, τις στάσεις, τις συμπεριφορές και τις συνήθειες μετακίνησης των χρηστών της οδού.
- ❑ Τα ευρήματά της έρευνας SARTRE-4 παρουσιάζονται σε μια στιγμή όπου οι πολιτικές οδικής ασφάλειας αντιμετωπίζουν οικονομικές προκλήσεις.
- ❑ Είναι πολύτιμα:
 - για τη θέσπιση ή την τροποποίηση νόμων για την οδική ασφάλεια
 - πραγματοποίηση ενημερωτικών εκστρατειών για την ευαισθητοποίηση του κοινού
 - για την προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον κινητικότητας.



Συμπεράσματα (2)

□ Οδηγοί ΙΧ:

- Αυξημένη χρήση αλκοόλ
- Θεώρηση της υψηλής ταχύτητας ως φυσιολογική και αποδεκτή συμπεριφορά



□ Οδηγοί μηχανοκίνητων δικύκλων:

- Σαφής διάκριση ανάμεσα στους οδηγούς βόρειων και νότιων χωρών (χρήση εξοπλισμού ασφαλείας, οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ).
- Έμφαση σε εξοπλισμό ασφαλείας προσαρμοσμένο στον ζεστό καιρό, ώστε να ενισχυθεί η χρήση του.



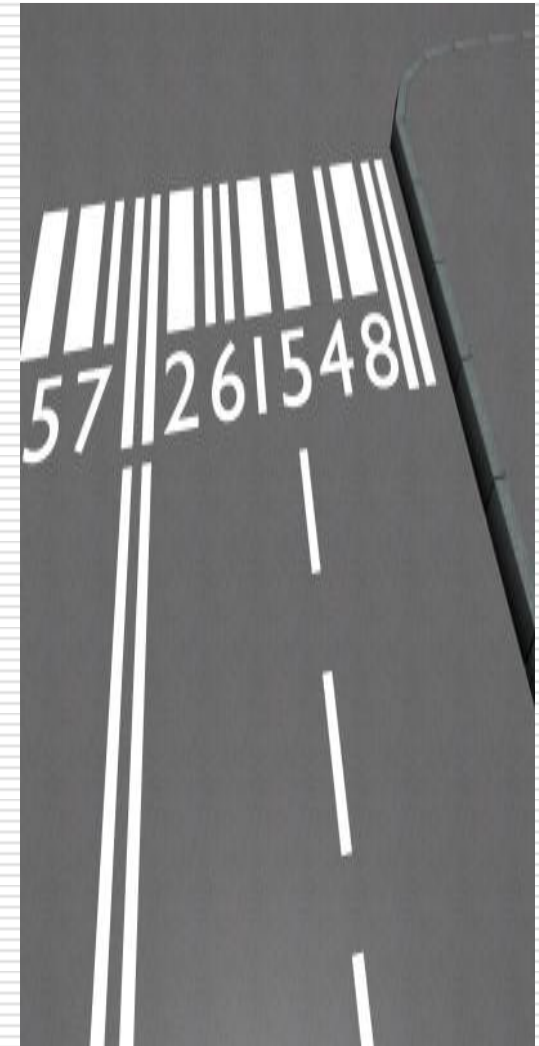
□ Πεζοί:

- Πρέπει να συνυπολογίζονται οι ανάγκες των πεζών στο σχεδιασμό.
- Να εφαρμόζονται μέτρα όπως η υποστήριξη ζωνών 30 χλμ./ώρα.



Συμπεράσματα (3)

- ❑ Κατανόηση των ιδιαίτερων συνθηκών κάθε χώρας και των διαφορετικών προφίλ των χρηστών της οδού.
- ❑ Οι χώρες του Νότου πρέπει να αποτελέσουν στόχο κατά προτεραιότητα κυρίως λόγω:
 - της μεγάλης αναλογίας χρήσης μοτοσυκλέτας
 - της υψηλής συχνότητας οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ.
- ❑ Αναγκαία η περαιτέρω έρευνα για τη διερεύνηση των συνδεδεμένων με υπερβολική ταχύτητα συμπεριφορών
- ❑ Καλύτερη στόχευση των μέτρων επιτήρησης ενάντια σε παραβατικές συμπεριφορές.
- ❑ Ενθάρρυνση της χρήσης του ποδηλάτου και γενικότερα μιας πιο φιλικής προς το περιβάλλον μετακίνησης.



Στάση και Συμπεριφορά των Ευρωπαίων Οδηγών και άλλων Μετακινουμένων απέναντι στην Οδική Ασφάλεια

Ε. Παπαδημητρίου, Α. Θεοφιλάτος, Γ. Γιαννής



Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ

6ο Διεθνές Συνέδριο για την Έρευνα στις Μεταφορές στην Ελλάδα
Σύλλογος Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων, Ινστιτούτο Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων Μεταφορών
Θεσσαλονίκη, 18 Οκτωβρίου 2013